

Tárgy: Beszámoló Békés Város 2007. évi
környezeti állapotáról
Előkészítette: Gál András osztályvezető
Ilyés Péter környezetvédelmi referens
Műszaki Osztály
Véleményező Pénzügyi Bizottság
bizottság:

Sorszám: III/5.
Döntéshozatal módja:
Egyszerű szótöbbség
Tárgyalás módja:
Nyilvános ülés

Előterjesztés

Békés Város Képviselő-testülete

2008. június 26-i ülésére

Tisztelt Képviselő-testület!

A környezet védelmének általános szabályairól szóló 1995. évi LIII. törvény 46. § (1) bekezdés e) pontja alapján „a települési önkormányzat a környezet védelme érdekében elemzi, értékeli a környezet állapotát illetékességi területén, és arról szükség szerint, de legalább évente egyszer tájékoztatja a lakosságot”.

A 2007. évről szóló tájékoztató anyag elkészítésénél felhasználtuk a Tiszántúli Környezetvédelmi, Természetvédelmi és Vízügyi Felügyelőség, a Békési Hulladékgyűjtő Kft. és a Békés Megyei Vízművek Zrt. Központi Statisztikai Hivatal adatszolgáltatását.

Az anyag a főbb hatótényezőkre kíván koncentrálni, minden részletre nem tér ki, mivel ezen testületi ülésen kerül előterjesztésre a Környezetvédelmi Programunk felülvizsgálata, a környezeti állapot részletes értékelésével, valamint a hulladékgazdálkodásról szóló 2000. évi XLIII. törvény előírásai alapján a helyi hulladékgazdálkodási terv felülvizsgálata.

Levegőminőség

A környezet állapota és védelme Magyarországon a rendszerváltástól az ezredfordulóig a légszennyező anyagok kibocsátása – a metán kivételével – csökkent, azóta néhányánál kismértékű ingadozás figyelhető meg. Az Unió fajlagos szennyezésének szintjét azonban egyik légszennyező anyag kibocsátott mennyiségében sem érték el 2007-ben.

Az üvegházhatású gázok közül arányukat tekintve a szén-dioxid, a metán és a dinitrogén-oxid szerepe a legjelentősebb az éghajlatváltozást okozó környezeti terhelésben.

Részlegesen fluorozott szénhidrogének mennyisége az utóbbi 15 évben ugyan közel ötödével mérséklődött, az utóbbi években azonban inkább ingadozik. A légkörben levő mennyiség 4–5%-át erdeink megkötik.

A legnagyobb mennyiséget a közlekedés, a lakosság (foszíliaiák elégetése) bocsátja a levegőbe.

A metán a második legfontosabb üvegházhatású gáz, és bár mennyisége jóval kevesebb a szén-dioxidénál, felmelegítési képessége 21-szer nagyobb. Fő kibocsátói a hulladéklerakók és a mezőgazdaság. A metánszennyezés országosan 2005-ben csökkenni kezdett és az elmúlt évben is megfigyelhető ez a tendencia.

A dinitrogén-oxid globális felmelegítő képessége még a metánénál is nagyobb (310-szerese a széndioxidénak), és a légkörben több mint 100 évig megmarad. A kibocsátás –

amely 2005-ben 3%-kal csökkent – 68%-a a mezőgazdaságból ered. A hagyományos légszennyező anyagok közül nőtt a nitrogén-oxidok (13%), az illékony nem metánvegyületek (13%), valamint az ammónia (8%) emissziója, a szilárd anyagoké viszont valamivel (1,1%) csökkent.

Vízminőség

Felszíni víz:

Nagyobb kiterjedésű felszíni folyó vizeink a Kettős-Körös és az Élővíz-csatorna. Álló felszíni vizeink a bányatavak: belterületen a Puszkaporos, külterületen a volt téglagyár területén, illetve a Békés és Békéscsaba között lévő homokbánya.

A Fehér-Körös többszöri szabályozás következtében közvetlen Gyula alatt Szanazugnál egyesül a Fekete-Körössel és Békés mellett Kettős-Körös néven folyik el mesterséges ásott mederben. Békésen a Fehér Körös eredeti folyómedre a város belterületét szeli ketté, helyén jelenleg az ún. Élővíz-csatorna található. A szabályozást a többszöri nagy árvizek tették szükségessé, melyek jelenleg is - főleg a tavaszi hóolvadások során - árhullámokkal fenyegetnek. Jelentős vízhozamváltozás jellemző a Körös folyóra, szélsőségesen száraz, nyári időszakokban előfordul, hogy a meder duzzasztott vízszintje is jelentősen lepad.

Az ásott mederben folyó Kettős-Körös vize az országos átlagnál tisztább, I-II osztályú besorolású, kiváló, jó víz több év átlagát figyelembe véve. Kiemelt feladat a Románia felől érkező szennyeződések kezelése. A töltések távolsága egymástól a Kettős-Körösön átlagosan 300 m. Vízjárása ingadozó, a vízszintet a szabályozásokon kívül a békési (kiterjedése 308 ha) és a békésszentandrászi duzzasztó szabályozza, mely öntözési lehetőséget is biztosít a térségben. A folyó közepes kisvízhozama 6,0 ml/s, közepes vízhozama 70,7 ml/s, közepes nagyvízhozama 507 ml/s.

A Kettős-Körösön évente két árhullám figyelhető meg: a tavaszi ún. jeges áradás, illetve a nyári ún. zöldár. 2007-ben a tavaszi és nyári áradás az enyhe és csapadékban szegény időjárásnak köszönhetően csekély mértékű volt.

Az Élővíz-csatorna a Körös-vidéki Környezetvédelmi és Vízügyi Igazgatóság kezelésében van. Az Igazgatóság kéthetente méri és elemzi a víz minőségét.

Az Élővíz-csatorna és a Fehér-Körös (tápvíz) vízminősége a 2007. évi vízvizsgálatok alapján az MSZ 12749 szabvány szerint:

Mintavételi helyek	A.	B.	C.	D.	E.
Fehér-Körös 136,80 fkm Gyulavári országhatár 12FF01	III	III	III	IV	II.
Élővíz-csatorna 24+200 fm Veszely-híd 12FF13	IV	IV	II.	III.	III.
Élővíz-csatorna 0+000 fm Békés torkolat 12FF11	III.	V.	III.	III.	III.

Az MSZ 12 749 –es szabvány öt fő komponenscsoportot, azokon belül pedig alcsoportokat különböztet meg. A fő- illetve alcsoportokon belül található komponensek, kémiai ill. biológiai mutatók kiértékelését végzi el, majd sorolja be a rá jellemző vízminőségi osztályba.

Az MSZ 12 749-es szabvány a következő öt fő komponenscsoportot tartalmazza:

-A. csoport: Oxigénháztartás

- B. csoport: Tápanyagháztartás
- C. csoport: Mikrobiológiai paraméterek
- D. csoport: Szerves- és szervesetlen mikroszennyezők
- E. csoport: Egyéb paraméterek

A szabvány lényegében a vízminőségi jellemzők mindegyikét minősíti (besorolja I-V. osztályba a 90 %- os tartósság figyelembevételével), és egy-egy vízminőségi jellemző csoporton belül a legkedvezőtlenebbet fogadja el arra a csoportra jellemző osztálynak.

A vízminőségi osztályok részletes jellemzése:

I. osztály: kiváló víz

Mesterséges szennyező anyagoktól mentes, tiszta, természetes állapotú víz, melyben az oldott anyag tartalom kevés. Az oxigéntelítettség közel teljes, a tápanyagterhelés csekély, és a szennyvízbaktérium gyakorlatilag nincs.

II. osztály: jó víz

Külső szennyező anyagokkal és biológiailag hasznosítható tápanyagokkal kis mértékben terhelt, mezotróf jellegű víz. A vízben oldott és lebegő, szerves és szervesetlen anyagok mennyisége, valamint az oxigénháztartás jellemzőinek évszakos és napszakos változása az életfeltételeket nem rontja. A vízi szervezetek fajgazdagsága nagy, egyedszámuk kicsi. Szennyvízbaktériumban igen szegény.

III. osztály: tűrhető víz

Mérsékelt szennyezett (pl. tisztított szennyvizekkel már terhelt) víz, amelyben a szerves és szervesetlen anyagok, valamint a biológiailag hasznosítható tápanyagterhelés eutrofizálódás eredményezhet. Szennyvízbaktériumok következetesen kimutathatók. Az oxigénháztartás jellemzőinek évszakos és napszakos ingadozása, továbbá az esetenként előforduló káros vegyületek átmenetileg kedvezőtlen életfeltételeket teremtenek. Az életközösségekben a fajok számának csökkenése, és egyes fajok tömeges elszaporodása vízszennyeződést is előidézhet. Esetenként szennyeződésre utaló szag és szín is előfordul.

IV. osztály: szennyezett víz

Külső eredetű szerves és szervesetlen anyagokkal, illetve szennyvizekkel terhelt, biológiailag hozzáférhető tápanyagokban gazdag víz. Az oxigénháztartás jellemzői tág határok között változnak. Előfordul az anaerob állapot is. A nagy mennyiségű szerves anyag biológiai lebontása a baktériumok nagy száma (ezen belül a szennyvízbaktériumok uralkodóvá válása), valamint az egysejtűek tömeges előfordulása jellemző. A víz zavaros, esetenként színe változó, és előfordulhat a vízvirágzás is. A biológiailag káros anyagok koncentrációja esetenként a krónikus toxicitásnak megfelelő értéket is elérheti. Ez a vízminőség kedvezően hat a magasabb rendű vízi növényekre és soksejtű állatokra.

V. osztály: erősen szennyezett víz

Különböző eredetű szerves és szervesetlen anyagokkal, szennyvizekkel erősen terhelt, esetenként toxikus víz. Szennyvízbaktérium tartalma közelít a nyers szennyvizekéhez. A biológiailag káros anyagok, és az oxigénhiány korlátozzák az életfeltételeket. A víz átlátszósága általában kicsi, zavaros, bűzös, színe jellemző és változó. A bomlástermékek és a káros anyagok koncentrációja igen nagy, a vízi élet számára krónikus, esetenként akut toxikus szintet jelent.

Békés város területén található bánya tavak magántulajdonban vannak és kezelésüket a tulajdonosok által létre hozott zártkörűen működő egyesületek végzik. Az egyesületeknek kötelező évente legalább egy alkalommal vízmintát venni és szennyezés esetén a FM Hivatalt értesíteni. Az elmúlt időszakban környezetett veszélyeztető jelenség nem történt a területeken.

Felszínalatti vizek:

Felszínalatti vizeink állapotát nagyban befolyásolja a város csatornázottsága, ezért állapotuk jellemzésénél fontos megvizsgálni a következőket:

Békés város vízellátását és szennyvízkezelését a Békés Megyei Vízművek Rt biztosítja. Tájékoztatásuk szerint a város vízfogyasztása az utóbbi tíz évben jelentősen nem változott. A város vízellátása a Körös-Maros hordalékkúpjának vízbázisáról történik.

Települési szennyvíztisztító telep

A Békési szennyvíztisztító telep a Békés város területén keletkező zömmel kommunális eredetű szennyvíz elvezetésére és tisztítására szolgál. A telep helye: Békés, Krisztina-zug. A szennyvíz tisztítási technológiája: módosított A2/O technológia.

A tisztítótelep kapacitása: 2600 m³/d,

Ebből:

Közcsatornán érkező: 2500 m³/d,

Szippantott szennyvíz: 100 m³/d.

A tisztítótelepre érkezett nyers szennyvíz mennyisége átlagosan nem érte el a telep hidraulikus kapacitását

A tisztítótelepen a keletkező szennyvíziszapot spontán komposztási technológiával kezelik. A komposztálás hőképződéssel jár, amely az iszapban lévő baktériumokat és mikrobákat elpusztítja. A kezelt és érett komposztot közel 50 ha mezőgazdasági területen hasznosítják.

Hulladékgazdálkodás

Városunkban a kommunális hulladékok gyűjtését, szállítását és kezelését a Békési Hulladékgyűjtő Kft. végzi. A 2007-ben keletkező hulladék mennyisége közel 6000 tonna, amely a békési lerakóban került elhelyezésre.

A műanyag, üveg és papír hulladékok szelektív gyűjtését a Békési Hulladékgyűjtő Kft. végzi a város területén 2005. évtől. A szelektív gyűjtőszigetek elhelyezésének és szükséges darabszámának meghatározásánál az 5/2002. (X. 29.) KvVM rendelet előírásait vették figyelembe. A város területén 13 darab háromfrakciós gyűjtőedény van elhelyezve. A szolgáltató tájékoztatása alapján a telepre begyűjtött hulladék minősége az előző évekhez képest javulást mutat. A műanyag hulladékokat bálázás után az Öko-Pannon Kht-nek, az üveget az Orosházi Üveggyárnak a papír hulladékot a MÉH telep felé értékesítik.

A begyűjtött műanyag hulladék 15 tonna, papír hulladék 8 tonna és az üveghulladék mennyisége közel 22 tonna a Békési Hulladékgyűjtő Kft. adatszolgáltatása alapján.

Illegális hulladéklerakás

A lakosság egy része a szemételepi elhelyezés helyett az építési törmelék (sittet), lomot és egyéb hulladékot illegálisan a város elhagyott területein vagy a városszéli erdőkben rakja le. Évente visszatérő lerakóhelyek: Cigányvízláda, Felső-körgáti zsilip, Csatárkert.

2007-ben a Békési Hulladékgyűjtő Kft-vel közösen a fent említett területekről közel 100 m³ vegyes települési hulladékot szállítottunk el.

Parkfenntartás és köztisztaság 2006. évi tevékenysége

A parkfenntartási és köztisztasági feladatok ellátására az Önkormányzati tulajdonú LISZ Kft-vel van szerződése az önkormányzatnak. A Kft-nek a város belső zöld területeinek gondozásár a külön szerződése van a Békési Faiskola Kft-vel.

Április végéig megtörtént a városi zöldterületek hóolvadást követő első tavaszi nagytakarítása. Ennek keretében több 10 m³ parki hulladékot, szemetet, illegális hulladékot szállítottak el a parkfenntartó szervezetek a közterületekről. A Békési Hulladékgyűjtő Kft. 2007. áprilisában elvégezte a lomtalanítási feladatokat. A parkfenntartó szervezetek november első hetében megkezdték a falevél gyűjtését és folyamatos szállítását a közterületekről. Ezzel párhuzamosan szállítják el a lakosság által közterületre kihelyezett nagymennyiségű kerti hulladékot és illegális szemetet.

Fakivágás

2007-ban megközelítően a jóváhagyott kérelmek alapján összesen 130 darab fa kivágása történt meg. 2007-ban is folytatódott a már korábban megkezdett tervszerű beteg fák kivágása és a pótlási munkálatok a város több területén.

Szökőkút, artézi kutak

Május elejétől szeptember közepéig működtették a belvárosi szökőkutat. A vízgépészeti ellenőrzések, a könnyű karbantartások május elején megtörténtek. Az Asztalos utcai és Széchenyi téri artézi kutak vízminta vétele öt évente kötelező és legutóbb 2005-ben történt meg. Az akkori mintavételek alapján arzén tartalom kismértékben magas, ezért az ANTSZ kérte az önkormányzatot egy tábla kihelyezésére, miszerint a kút vize fogyasztásra nem alkalmas az arzéntartalom miatt.

Virágok

Május hónapban a parkfenntartó szervezet közel 12.000 darab egynyári virágot (begónia, petúnia, sétányrozsa, bársonyvirág, hamvaska, záporvirág, kakastaréj, díszcsalán, nebáncsvirág) ültetett ki a belvárosi virágágyásokba.

Fejlesztések

2007-ben a Környezet állapotát befolyásoló fejlesztés a Közép-Békési Települések Vízvédelmi Egyesülete, a csatornával érintett három város és a Gyulai Vízügyi Igazgatóság részvételével valósult meg. A beruházás eredményeként megtisztításra került a Romániából eredő tápcsatorna és egy nagyobb teljesítményű szivattyú biztosítja a vízutánpótlást. Békés területén a három zsilipnél uszadék kiszedő-helyek és két zsilipnél a csónakázást megkönnyítő sólyapálya kiépítése valósult meg. A fejlesztés eredményeként a következő években várhatóan javul a víz minősége és megnő a csatorna rekreációs értéke.

Mezei Őrszolgálat

A Mezei Őrszolgálat 2007-ben 4 fővel működött. Békés közigazgatási területét 4 körzetre osztották fel, így a mezőőröknek saját működési területük van. Működési területük nagysága összesen 12720 ha. A mezőőrök működési területén elsődlegesen a termőföldek őrzését, az azokon lévő, illetve azokhoz tartozó termények és termékek, felszerelések és eszközök, haszonállatok, mezőgazdasági építmények, földmérési jelek vagyონvédelmét látják el. Feladatuk még az illegális hulladéklerakó-telepek keletkezésének megelőzése, tettenérés során az elkövető azonosítása, további illegális lerakók keletkezésének megakadályozása. Feladatuk továbbá a termények lopásának megakadályozása, a műveletlen, elhanyagolt földterületek és azok tulajdonosainak felderítése. A mezőőrök a munkakörük ellátásához

szükséges tanfolyamokon vettek részt az elmúlt időszakban. A mezőőrök fegyvervizsgával és "A" kategóriás gépjárművezetői engedéllyel rendelkeznek.

Határozati javaslat:

Békés város Képviselő-testülete a város környezeti állapotáról szóló tájékoztatást elfogadja.

Határidő: Értelem szerint

Felelős: Izsó Gábor polgármester

Békés, 2008. június 12.

Izsó Gábor
Polgármester

.....
Jogi ellenjegyző

.....
Pénzügyi ellenjegyző